

Žalobu o zaplacení 170 Marek 75 pfenniků procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud odmítl dovolání.

D ů v o d y:

Zažalováno bylo 170 ř. marek 35 fen. a nižší soudy rozhodly jen o této částce. Předmětem sporu podle § 502 třetí odstavec c. ř. s. jest tudíž jen 170 marek 35 fen., a není sporu o tom, že částka ta v době vynesení rozsudku soudu první stolice nedosahovala 2.000 Kč. Předpisů §§ 54 až 60 j. n. nelze užítí při posouzení hodnoty sporu podle § 502 c. ř. s., neboť tyto předpisy jur. normy jednají o hodnotě předmětu sporu, která je rozhodná pro příslušnost soudu (sr. § 54 první odstavec j. n.). Návoru dovolatelovu, že rozsudky nižších soudů bylo rozhodnuto o jsoucnosti celého jistinného dluhu, jenž činí přes 2.000 Kč, odporuje § 411 c. ř. s., jenž omezuje právomoc rozsudku jen na nárok vymáhaný žalobou.

Čís. 10673.

S hlediska prvního případu § 815 obč. zák. nezáleží na dědicově zavinení.

Ručení dědice podle tohoto zákonného ustanovení vztahuje se i k útratám, přisouzeným věřiteli ve sporu proti pozůstalosti o pohledávku za zůstavitelem.

Tyto útraty nepřicházejí s hlediska § 502 c. ř. s. v úvahu jako samostatná pohledávka.

(Rozh. ze dne 9. dubna 1931, Rv I 547/30).

Žalobci byla ve sporu Ck XI a 274/26 právoplatně přisouzena palmární pohledávka 6.575 Kč proti pozůstalosti po Mikuláši W-ovi, zastoupené podmíněčně přihlášenými dědici Josefem W-em a Marketou W-ovou. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na Markétě W-ové zaplacení onoho palmare 6.575 Kč a útrat sporu Ck XI a 274/26 1.791 Kč, celkem 8.366 Kč, ježto prodala společně s Josefem W-em (zatím zemřelým) pozůstalostní předměty a platila dluhy, aniž k tomu měla svolení, a ježto vystrojila zůstaviteli pohřeb neodpovídající majetkovým poměrům, pročež žalobce nedošel uspokojení své pohledávky. Procesní soud první stolice přisoudil žalobci na palmare 4.960 Kč a útraty sporu Ck XI a 274/26. D ů v o d y: Žaloba jest žalobou o náhradu škody podle § 815 obč. zák. Na základě pozůstalostního spisu zjištěno, že nedošlo ke svolání věřitelů. § 815 obč. zák. ustanovuje, že dědic, který opomene použití zákonného dobrodiní soudního svolání věřitelů nebo uspokojuje některé z přihlásivších se věřitelů, nepřihlížeje k právům ostatních, čímž někteří věřitelé pro nepostačitelnost pozůsta-

losti nebyli uspokojeni, ručí bez ohledu na podmíněnou přihlášku k dědictví celým svým jměním tou měrou, v níž by byli věřitelé obdrželi zaplacení, kdyby pozůstalosti bylo použito k uspokojení věřitelů podle zákonného ustanovení § 815 obč. zák. Z tohoto zákonného ustanovení tudíž vyplývá, že bylo pojmouti do pozůstalosti palmární pohledávku žalobce 6000 Kč, ježto tato pohledávka byla, byť i později, soudně uznána. Kdyby tato pohledávka 6000 Kč byla pojata do pozůstalosti, byla by uspokojena částkou Kč 4.960— přihlížejíc k aktivům a pasivům. Jest tudíž odsouditi žalovanou jako solidární dlužnici k zaplacení této částky. K této částce jest připočítati útraty, které později vznikly vedením sporu, v úhrnné výši 1.791 Kč, ježto je žalovaná zavinila ve smyslu § 815 obč. zák. Bylo tudíž odsouditi žalovanou na základě její podmíněné přihlášky dědictvé ve spojení s tím, že opomenula svolání věřitelů, k zaplacení poměrné částky jakož i útrat spojených s jejím vymáháním. O d v o l a c í s o u d vyhověl odvolání žalované potud, že ji uznal povinnou zaplatiti žalobci místo prvním soudem přisouzených 4960 Kč jen 2480 Kč a místo 1791 Kč jen 895.50 Kč. D ů v o d y: Pokud jde o vytýkané nesprávné právní posouzení, shledává je odvolání v tom, že soud první stolice, pokládaje žalobu za žalobu o náhradu škody, odsoudil žalovanou, nezjistiv její zavinění vůbec a ve smyslu § 815 obč. zák. zvláště, dále v tom, že soud první stolice pokládá závazek žalované strany podle § 815 obč. zák. za solidární, ač by se jí jako dědičky jen výmínečně k dědictví se přihlásivší mohl týkati jen z polovice, a posléze v tom, že odsoudil žalovanou i k zaplacení procesních útrat 1791 Kč 04 h, vzniklých předchozím sporem proti pozůstalosti, ač se na ně § 815 obč. zák. nemůže vztahovati. V prvním a v posléz uvedeném směru není odvolání důvodné. Rozsudkem ve sporu Ck XI a 224/26 byla již — jak nesporno — odsouzena pozůstalost Mikuláše W-a k zaplacení palmární pohledávky žalobcovy, o níž jde v tomto sporu, avšak v souzeném případě jde o to, zda a pokud tuto pohledávku zaplatiti má z vlastního jmění žalovaná, která přes to, že jest dědičkou Mikuláše W-a, tuto povinnost popírá z důvodu, že pozůstalost byla předlužena, že z ní nic neobdržela a že její realizaci sama neprováděla, a o níž žalobce naproti tomu tvrdí, že jest vinna na jeho neuspokojení. I když se v žalobě mluví o zavinění žalované jen v tom směru, že se svým zatím zemřelým bratrem jako spoludědicem prodala svémocně pozůstalostní věci a platila svémocně pozůstalostní dluhy a nepřiměřené náklady pohřební, nemůže býti pochybnosti o tom, že právním důvodem žaloby je, jak soud své stolice správně rozpoznal, to, že se žalovaná strana se svým bratrem nezachovala podle zákonných předpisů, upravujících projednání pozůstalosti a uspokojení pozůstalostních věřitelů, z nichž v své řadě v souzeném případě přichází v úvahu § 815 obč. zák., nařizující, že dědic, opomenuvší provést předchozí svolání věřitelů, ručí těm z nich, kteří pro nedostatek jmění uspokojení nedojdou, za případný schodek celým svým vlastním jměním. To se v souzeném případě stalo, jak soud první stolice na základě pozůstalostních spisů bezpečně zjistil a jak ani žalovaná strana nepopírá. Tím jest zákonné ručení žalované strany jako

dědičky ve smyslu § 815 obč. zák. dáno, neboť přihlásila se k dědictví po zemřelém Mikuláši W-ovi a podle § 550 obč. zák. ručí s druhým spoludědicem do odevzdání pozůstalosti solidárně, t. j. jest spoluzodpovědná věřitelům pozůstalostním, i když se sama realizace jmění pozůstalostního, placení pozůstalostních dluhů atd. nesúčastnila a o stavu pozůstalostního jmění jakož i o významu § 815 obč. zák. nebyla informována. Její spoluručení za nesvolání věřitelů podle § 815 obč. zák. jest tedy opodstatněno a nebylo třeba zjišťovati, zda a pokud sama při rozprodeji pozůstalosti a svémocném placení pozůstalostních dluhů byla osobně činna. Pokud jde o ručení za procesní útraty ve sporu Ck XI a 224/26, nejsou tyto útraty ovšem dluhem zůstavitelovým, neboť vznikly teprve tím, že oba dědicové, i žalovaná, přihlášenou k pozůstalosti pohledávku žalobcovu neuznali, pozůstalost jimi reprezentovaná z toho důvodu teprve musila býti žalována a právoplatným rozsudkem ve sporu Ck XI a 224/26 k jich zapravení byla odsouzena. Avšak tímto dědici zaviněným a ještě před odevzdáním pozůstalosti zahájeným sporem zvýšila se právě původní pohledávka žalobcova o tyto útraty, k nimž pozůstalost jako taková byla odsouzena, jež proto tvoří její příslušenství, na které se ručení dědiců přirozeně rovněž vztahuje, byť i ne podle § 815 obč. zák., tož ve smyslu §§ 1293 a násl. obč. zák. a § 41 c. ř. s., a jež staly se dodatečně rovněž dluhem pozůstalostním. V dalším rozvedl odvolací soud, že žalovaná jest povinna zaplatiti žalobci jen polovinu dluhu, ježto ručí jen podle poměru svého dědictví, tedy jen do poloviny pozůstalosti ji odevzdané (druhá polovina byla odevzdána Josefu W-ovi).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalované.

D ů v o d y:

Dovolání opřené o dovolací důvody § 503 čís. 2 a 4 c. ř. s. není opodstatněno. Nižší soudy vystihly správně ze souhrnu skutkových okolností, uvedených žalobcem v žalobě, že jde o žalobu podle § 815 obč. zák. a že jest jejím právním důvodem to, že se žalovaná nezachovala podle předpisů tohoto ustanovení zákona, opomenuvši jako dědička provést předchozí svolání věřitelů. V souzené rozepři jde jen o první případ § 815 obč. zák.; nepřichází proto vůbec v úvahu druhý případ tohoto ustanovení a nezáleží tudíž na otázce dědicova zavinění, jež by mělo význam jen s hlediska druhého případu § 815 obč. zák. Že v souzeném případě nedošlo ke svolání věřitelů, bylo nižšími soudy zjištěno, a to neodporovatelně. Tím však je také prokázán předpoklad ručení žalované podle § 815 obč. zák. An odvolací soud založil svůj rozsudek na stejném právním názoru, jak byl shora vysloven, neobstojí ani výtku, že odvolací soud posoudil po té stránce věc nesprávně s hlediska právního. Důsledkem toho jest však neodůvodněná i výtku neúplnosti odvolacího řízení, kterou dovolání spatřuje v tom, že odvolací soud neprovedl nabídnuté důkazy o tom, že žalovaná nezavinila škodu žalobou uplatňovanou. Vzhledem k právnímu nazírání na věc shora vytknému, ne-

dovoloval ani předpis § 275 c. ř. s. prováděti tyto důkazy, jakž k tomu také správně poukázal již odvolací soud. Dovolání nemá pravdu ani, pokud se jeho výtky nesprávného právního posouzení věci týče výroku, jímž odvolací soud přisoudil žalobci polovici útrat 1.791 Kč 04 h. Jde o to, zda jsou i tyto útraty jako příslušenství pohledávky pozůstalostním dluhem, jakž jest jím pohledávka, a týká-li se i jich odpovědnost dědice, uložená mu v § 815 obč. zák. pro případ, že opomenul opatrnost soudního svolání věřitelů. Útraty vznikly, jak jest zjištěno, uplatňováním pohledávky věřitelovy dědici popřené. Uplatnění pohledávky proti pozůstalostní podstatě, nebyla-li uznána, byl věřitel podle § 811 obč. zák. oprávněn. Podle § 813 obč. zák. jest právem věřitelů, by ohlásili a doložili své pohledávky ve lhůtě k tomu stanovené. Doložení pohledávky, byla-li popřena, lze i rozsudkem úspěšným pro věřitele. To vše nasvědčuje tomu, že i procesní útraty přiznané v rozsudku pro věřitele úspěšným jsou právě tak pozůstalostním dluhem jako pohledávka sama. Sdílejí proto s hlediska § 815 obč. zák. též osud, jako pohledávka. Posoudil proto odvolací soud rozepří správně, uznáv, že žalovaná ručí podle § 815 obč. zák. i za polovici těchto útrat. Že by po té stránce šlo o nepřipustné dovolání podle § 502 c. ř. s., jak namítá žalobce v dovolací odpovědi, není správné, neboť nejde tu o samostatnou pohledávku, spočívající na jiném právním základě než pohledávka sama, nýbrž jde o příslušenství pohledávky uplatňované žalobcem z téhož právního důvodu, ze kterého uplatňoval i pohledávku (§ 815 obč. zák.).

Čís. 10674.

Knihovně poznamenaný zákaz zcizení pozemku, jehož bylo nabyto t. zv. zkráceným přidělovým řízením, bez svolení Státního pozemkového úřadu, nevztahuje se na propachtování.

(Rozh. ze dne 9. dubna 1931, Rv I 521/31.)

Žalobci nabyli v t. zv. zkráceném přidělovém řízení pozemku. Podle schvalovací doložky Státního pozemkového úřadu vyhradil si tento úřad, že ke každému zcizení pozemku do deseti let jest třeba svolení Státního pozemkového úřadu. Pozemek ten žalobci napotom pronajali žalovaným. Žalobu, již se žalobci domáhali na žalované vyklizení a odevzdání pozemku, nižší soudy zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Prvý soud zjistil, že mezi stranami bylo ujednáno, že žalobci dávají žalovaným do pachtu pozemek na patnáct let za roční pachtovné 2.000 Kč. Dovolání uplatňuje jako nesprávné právní posouzení a kusost řízení, že, i kdyby došlo k jednání, bylo by neplatné, poněvadž podle § 7 zák. zákona ze dne 16. dubna 1919, čís. 215 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 11. března 1921, čís. 118 sb. z. a n. jest třeba ke každému zcizení, dělení, zavazení, pachtu a nájmu zabraného majetku svolení Státního pozemkového úřadu a Státní pozemkový úřad může uložit další podmínky a výhrady a že soud první stolice neprovedl nabídnutý důkaz